

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Hoe Bestuurskundestudenten omgaan met het leenstelsel

Slooten, L. van

Citation

Slooten, L. van. (2016). Hoe Bestuurskundestudenten omgaan met het leenstelsel. *Bestuurskundige Berichten*, 31(1), 12-13. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212443>

Version: Not Applicable (or Unknown)
License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212443>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Hoe Bestuurskundestudenten omgaan met het leenstelsel

Door: Lieuwe van Slooten

Een half jaar na invoering is het tijd om de balans op te maken

“Ik leen nu rond de 600 euro per maand”, eerstejaars EBM student Suzan ontkomt er niet aan. Ze moet lenen om haar studie te betalen. Sinds september 2015 is namelijk het leenstelsel van kracht. De studiefinanciering is niet langer een gift. Toch vatten de Bestuurskundestudenten het sportief op.

“Het heeft mijn keuze om te gaan studeren niet beïnvloed”, zo meldt Suzan zelfverzekerd. “Ik wilde toch gaan studeren en als ik eenmaal een academisch diploma heb, dan komt het wel goed.” Ook Thymon, eerstejaars EBM, ligt niet echt wakker van het leenstelsel. “Of je nou naar de Universiteit of het HBO gaat, het kost allebei geld.”

De studenten zijn niet bang om te lenen. De rente is immers extreem laag (rond de 0,01%) en bovendien is het terugbetaaltermijn lang. Ook speelt het een rol bij wie je leent vindt Suzan: “De overheid is toch betrouwbaarder door alle voorwaarden die gesteld worden.” Thymon voegt hieraan toe: “Je hebt 30 jaar om de lening terug te betalen en als je bijvoorbeeld geen baan hebt dan hoef je ook niks terug te betalen. De voorwaarden vind ik heel goed.”

“Tenzij de baten van een bestuursjaar als biercommissaris hoger zijn dan een jaar studeren (en wie gelooft dat?), krijgt studeren weer prioriteit”

Dief van eigen portemonnee

Thymon leent 240 euro in de maand terwijl hij dit eigenlijk niet nodig heeft. “Ik vind het fijn om een buffertje te hebben, en zo hoog is die rente nou ook weer niet.” Volgens Caminada is Thymon niet de enige die dit doet: “Zeker een kwart van de studenten - zo wijzen enquêtes uit - leent extra om een relaxter studentenleven te kunnen leiden.” Hij voegt hieraan toe dat niet lenen bij DUO je een dief van je eigen portemonnee maakt.

Persoonlijke ontwikkeling

Oud-Bestuurskundestudent Peter Kasbergen kijkt er heel anders tegenaan. “Het risico van het leenstelsel is dat je mensen te snel door hun studie heen jaagt. Ik vind dat jonge mensen de kans geboden moet worden om de zoektocht naar persoonlijke ontwikkeling aan te gaan.” De oud-voorzitter van de B.I.L. refereert hierbij vooral aan zijn eigen studieloopbaan. “Met commissiewerk, bijbaantjes en drie studies (respectievelijk Bestuurskunde, Politicologie en Filosofie) heb ik mezelf ontwikkeld als mens. Toen ik mijn tweejarige master in Utrecht deed, heb ik tijd gehad om daarnaast mijn eigen bedrijf op te zetten. Dat allemaal dankzij de extra studiefinanciering die ik kreeg.” Kasbergen brengt nog wel een kleine nuance aan. “Ik ben niet zozeer tegen het leenstelsel, maar wel tegen de perverse prikkels ervan.”

De eerstejaars kunnen zich niet vinden in de angst van Kasbergen. “Het leenstelsel heeft geen invloed gehad om eventuele nevenactiviteiten te gaan doen. Ik kan het allemaal zelf betalen”, zo zegt Thymon. Ook Suzan is het niet met Kasbergen eens: “Ik zit in een commissie bij de B.I.L., maar daar heb ik niet voor gekozen vanwege het leenstelsel. Meer omdat ik ervaring op wil doen en zo mensen leer kennen van de studie.”

“Geen ongunstige gevolgen”

Het leenstelsel is een onderwerp dat ook bij de Bachelor Bestuurskunde meermaals wordt besproken. Hoogleraar Koen Caminada behandelt het in zijn collegereeks van het vak Public Sector Economics vanuit een economisch perspectief. “Het is goed dat studenten geleidelijk een grotere eigen verantwoordelijkheid krijgen voor de financiering van hun studie. Omdat studeren een goede investering is, toegang tot lenen via de DUO gegarandeerd is en het te lenen bedrag bescheiden is, verwacht ik geen ongunstige gevolgen voor de toegankelijkheid.” Hij refereert hierbij aan het

buitenland: “In Australië heeft de introductie van het sociaal leenstelsel niet geleid tot een noemenswaardige daling van de instroom in het hoger onderwijs.”

Over het probleem van de nevenactiviteiten is Caminada niet echt bezorgd. “Tenzij aannemelijk kan worden gemaakt dat de baten van een bestuursjaar als biercommissaris van een studentenvereniging beduidend hoger zijn dan de baten van een jaar voltijds studeren (en wie gelooft dat?), krijgt studeren weer hogere prioriteit!”

De eerste lichter van het leenstelsel is overwegend positief, maar ze zijn pas net ingestapt. Het is net als een trein. De studenten van het leenstelsel zijn ingecheckt voor de Thalys. Zij denderen in één keer door naar hun eindbestemming, om daar hun dure treinkaartje terug te betalen. Terwijl de oudere lichter studenten, waaronder Kasbergen, de stoptrein heeft genomen. Ze hebben de kans gehad om hier en daar uit te stappen om zo meer dan alleen de trein te ontdekken. Het treinkaartje van de stoptrein is zelfs gratis. Het moet nog blijken welke trein het meeste reiscomfort (lees studiegenot) geeft.

Chronologie

De studiefinanciering bestaat al sinds 1815 waar het tegemoet kwam aan de minderbedeelden. Vooral de laatste decennia is er veel gesleuteld met als meest recente verandering de invoering van het leenstelsel.

1986 Invoering van de basisbeurs. Alle studenten van 18 jaar of ouder kregen vanaf dat moment 600 gulden per maand.

1991 OV ingevoerd. Men noemde dat het studentenreisrecht. Studenten mochten onbeperkt reizen. Drie jaar later veranderde dit in de voor ons bekende week en weekend OV.

1993 De tempobeurs. Dit is een milde variant van het bindend studieadvies zoals wij dat nu kennen.

1996 Prestatiebeurs. Als studenten niet binnen tien jaar afstuderen wordt de gift omgezet in een lening.

2012 De net ingevoerde **langstudeerboete** wordt afgeschaft. Studenten die meer dan één jaar te lang zouden studeren moesten drie duizend euro boete betalen per extra jaar.

2015 Het leenstelsel. De basisbeurs is niet langer een gift, maar een lening.

